

NENE HATUN (1857-1955)

Tarihimizde 93 Harbi olarak anılan 1877-1878 Osmanlı - Rus Savaşı sırasında, Erzurum'daki Aziziye Tabyası'nın savunulmasında kahramanca çalıştı. Adını bu şekilde tarihe yazdırdı. Mücâdeleye, küçük yaştaki oğlunu ve kızını evde bırakarak katılmıştı. O sıralarda 20 yaşlarında gençti.

HALİDE EDİP ADIVAR (1884-1964)

Halide Edip, 1919 yılında İstanbul halkını ülkenin işgaline karşı harekete geçirmek için yaptığı konuşmaları ile zihinlerde yer etmiş usta bir hatiptir. Kurtuluş Savaşı'nda cephede Mustafa Kemal'in yanında görev yapmış, sivil olmasına rağmen onbaşı rütbesi olarak bir savaş kahramanı sayılmıştır. Savaş yıllarında Anadolu Ajansı'nın kurulmasında rol alarak gazetecilik de yapmıştır. Kurtuluş Savaşı ile ilgili romanlar yazan önemli bir edebiyatçımızdır.

NEZAHAT BAYSEL (?-1994)

Hafız Halid Bey 70. Alay Komutanıdır. Eşini kaybedince kızını emanet edecek kimse bulamaz ve yanına alır. O zamanlar 8 yaşında olan kızı Nezahat askerlerin içinde büyür. 12 yaşına kadar at binmesini ve silah kullanmasını öğrenir. Babasıyla beraber Geyve Savaşı, Konya İsyanı, 1. ve 2. İnönü Savaşları ile Sakarya ve Gediz Muharebeleri'nde düşmanla çarpışır. 100'ün üzerinde düşmanı etkisiz hale getirir. Onbaşı rütbesi verilir.

ŞERİFE BACI (?-1921)

Şerife Bacı, Kurtuluş Savaşı'nda yaşlı kadın ve erkekler ile birlikte İnebolu'da bulunan cephaneleri Ankara'ya götürülmesinde çocuğu ve kağnısıyla yer alırken kış şartları nedeniyle Aralık 1921'de donarak öldü. Cephane ıslanmasın diye battaniyesini cephaneye sarmış bebeğine de sarılıp onun donmaması için uğraş vermiştir.

KARA FATMA (1888-1955)

Askerlik hayatını eşi ile birlikte paylaştı. Balkan Savaşı'na katıldı. I. Dünya Savaşı'nda Kafkas Cephesi'nde kendi ailesinden dokuz-on kadınla birlikte savaştı. Eşi Binbaşı Ahmet Bey'in Sarıkamış'ta şehit olduğu haberini aldıktan sonra memleketi Erzurum'a döndü. Mustafa Kemal'le bizzat görüşebilmek için Sivas'a gitti. Komutan olarak batı cephesinde görevlendirildi. İzmir'in Yunan işgaline uğraması üzerine İzmir'e geçerek kurtuluşu için savaştı. Düzenlediği bir saldırıda biri Yunan subayı toplam 25 esir askerle geri döndü.

HALİME ÇAVUŞ (1898-1976)

Kastamonu'da doğan, anne-babasının "kızım gitme" şeklinde yalvarışlarını dinlemeden mücadeleye katılan Halime Çavuş, uzun yıllar Halim Çavuş zannedildi. Kurtuluş Savaşı'na giderken erkek kılığına girdi, erkek gibi traş oldu, saçını kazıttı ve kimseye kadın olduğunu söylemeden Türk askerinin arasına karıştı. Mühimmat taşımada birçok görev yaptı. Düşmanın açtığı ateş sonucu bir ayağı sakat kaldı. Bir keresinde İnebolu'dan cepheye cephane taşırken Mustafa Kemal Paşa'ya rastladı. Ancak rastladığı kişinin O olduğunu bilmiyordu Mustafa Kemal Paşa "Sen üşüyor musun böyle?" diye sordu. "Bey, 100 bin kişi kurtulacak. Ben öleceğim de ne olacak?" dedi.

HAFIZ SELMAN İZBELİ

Kastamonu müdafa-i hukuk cemiyeti, kadınlar kolu kurucularından ve Kastamonu'daki ilk kadın meclis üyesidir. Kurtuluş Savaşı sırasında Kastamonu'daki kadınları toplayıp, asker için çorap, fanila ördürüp cepheye gönderir. Asker Kastamonu'ya geldiğinde hepsini yolda karşılayıp doyurur. Mustafa Kemal Kastamonu'ya geldiğinde konağını ziyaret eder.

GÖRDESLİ MAKBULE (1902-1922)

Makbule Hanım daha bir yıllık evli iken eşinin yanında Milli Mücadele'ye katılmıştır. 15 Mayıs 1919 tarihinde Yunan ordusunun İzmir'i işgaliyle Batı Anadolu'yu işgale başlaması sonucu 7 Kasım 1921'de kocası Halil Efe ile Türk çetelerine katıldı. Yunan kuvvetleriyle çıkan çatışmalarda bulundu. Yunanlar Sakarya Muharebesi'ni kaybederek Afyon mevzilerine çekildiklerinde, bir taraftan da Halil Efe'nin Gördes-Sındırgı-Akhisar bölgesinde faaliyet gösteren çetesinin saldırıları ile karşılaşıyorlardı. Kocayayla baskınında geri çekilen silah arkadaşlarına cesaret vermek için hızla öne atılınca başından vurularak şehit olmuştur.

ÇETE EMİR AYŞE (1894-1967)

Yunan askeri Aydın'a doğru geldiğinde iki arkadaşı ile birlikte Menderes'in diğer tarafına geçmeye çalışan Emir Ayşe, arkadaşlarının kayıktan düşüp boğulması sonucunda geri döner ve Çanakkale'de ölen kocasından kalan tek hatıra elmas küpelerini bozdurup kendine bir tüfek alıp, dağa çıkar ve Yörük Ali Efe'ye katılır. Aydın'ın kurtuluşu olan 7 Eylül tarihine kadar Yunanlarla savaşır. Savaş sonrası Atatürk, İstasyon Meydanı'nda Çete Emir Ayşe'nin de aralarında bulunduğu kahramanlara İstiklal Madalyası takar. "Savaşım Yunana karşı, elimde kalan en değerli şey Atatürk'ün göğsüme taktığı İstiklal Madalyası'dır" der.

TAYYAR RAHMIYE (1890-1920)

Adanalı Rahmiye Hanım, 1920 yılında Türkler ile Fransızlar arasında yapılan Kurtuluş Savaşına katılmıştı. Savaşın ilk zamanlarındaki görevleri keşif ve cephe gerisinde kundakçılık yapmaktı ve bu görevlerini birçok kahramanlıkla gerçekleştirmiştir. Daha sonra kendi de savaşta çarpışmalara katılmıştır.

1920'de Fransızlara karşı harekete geçildiği sırada Türk askerlerinde yorgunluk ve korku sebepleriyle bir duraksama olunca, "Ben kadın olduğum halde ayakta duruyorum da, siz erkek olarak yerlerde sürünmekten utanmıyor musunuz?" demiş ve askerlerin toparlanmasını sağlamıştır. Aynı muharebede ateş hattında kalan iki arkadaşını korumak için ileriye atıldığında şehit olmuştu.

KILAVUZ HATİCE

Adana'da Fransızlar'a karşı verilen mücadelede yer alan ve milis kuvvetlerine katılan Kılavuz Hatice, 8 Mayıs 1920'de milli kuvvetler Pozantı'da taarruza başladığında, kritik bir duruma düşen Fransızları kandırarak kılavuzluk eder. Hatice, kılavuzluk yaptığı Fransızlar'a yanlış yol göstererek Karboğazi' na sokar. Boğazda sıkışan Fransızlar, Türk askerine esir düşerler.

BİTLİS DEFTERDARININ EŞİ

Maraşlılar, şehirlerini işgal eden Fransızlara ve Ermenilere karşı yardım kuvvetlerinin gelmesini dahi beklemeden toplanıp erkeği, kadını, çocuğu ve yaşlısıyla beraber mücadeleye giriştiler.

Mücadele esnasında Maraş'ın Kayabaşı Mahallesi'nde oturan Bitlis Defterdarı'nın eşi evinden açtığı mazgaldan düşmanla çatışır.

Akşama kadar sekiz düşmanı öldürmeyi başarır. Akşamüstü de erkek elbisesi giyerek tam bir yiğitlikle fiilen çarpışmaya katılır. Bu kahramanca mücadeleyi öğrenen Mustafa Kemal, bir telgrafla bu kahramanlığı tüm Anadolu'ya duyurmuştur.

BİNBAŞI AYŞE HANIM

İzmir'in Yunanlıların eline geçmesi üzerine Aydın'a gider. Aydın civarlarında kahramanca savaşan Ayşe Hanım'ın büyük oğlu şehit düşer. 1. ve 2. İnönü Savaşları'na katılan Ayşe hanım ikinci oğlunu da bu savaşlarda şehit verir. Sakarya Meydan Muharebesi'ne de katılan Ayşe Hanım, bu savaşta kasiğından yaralanır. Tedavi gördükten sonra tekrar mücadelesine devam eder.